

**Vlaamse Toezichtcommissie voor het
elektronische bestuurlijke
gegevensverkeer**

**Beraadslaging VTC nr. 30/2014 van
10 september 2014**

Betreft: Aanvraag tot machtiging van het mededelen van persoonsgegevens van leerlingen van het basisonderwijs en het secundair onderwijs en hun ouders door het AG Stedelijk onderwijs Antwerpen (AG SO) aan het OCMW Antwerpen en de stad Antwerpen in het kader van de bestrijding van kinderarmoede.

I. ELEMENTEN VAN DE AANVRAAG

A. WETTELIJKE, DECRETALE EN REGLEMENTAIRE GRONDSLAGEN

1. De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna: "de VTC");
2. Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid de artikelen 8 en 11;
3. Gelet op het besluit van de Vlaamse regering van 15 mei 2009 betreffende veiligheidsconsulenten;
4. Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVP");
5. Gelet op het Koninklijk besluit van 13 februari 2001 ter uitvoering van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (hierna "KB van 13 februari 2001");

B. VERLOOP VAN HET ONDERZOEK

6. Gelet op de aanvraag van het AG SO enerzijds en het OCMW en de stad Antwerpen anderzijds, ontvangen per mail op 6 oktober 2014;
7. Gelet op de evaluatie van de beveiliging van het AG SO, van 4 september 2014, ontvangen op 4 september 2014;
8. Gelet op de evaluatie van de beveiliging van de stad Antwerpen, van 5 juli 2013 (naar aanleiding van het dossier VTC/30/2013), ontvangen op 1 juli 2014;
9. Gelet op de evaluatie van de beveiliging van het OCMW Antwerpen, van 2 september 2014, ontvangen per mail op 3 september 2014;
10. Gelet op de bijkomende informatie opgevraagd bij en bezorgd door het AG SO en het OCMW en de stad Antwerpen bij diverse mails;
11. Gelet op de bespreking van het dossier op de vergadering van de VTC van 10 september 2014;
12. Beslist op 10 september 2014, na beraadslaging, als volgt:

II. ONDERWERP EN CONTEXT VAN DE AANVRAAG

13. Tussen het AG Stedelijk Onderwijs Antwerpen, Stad Antwerpen en het OCMW Antwerpen werd er een samenwerkingsovereenkomst afgesloten die erop gericht is kinderarmoede in de stad Antwerpen te detecteren, te remediëren via gepaste hulpverlening en initiatieven te nemen gericht op preventie van kinderarmoede. Dit project wordt aan X-Stra! toevertrouwd, een onderdeel van Sociale Interventie van de bedrijfseenheid Samenleven, een vooruitgeschoven dienstverlening van de stad Antwerpen en het OCMW.
14. Jaarlijks selecteert AG SO een aantal scholen voor samenwerking met X-Stra! Deze scholen selecteren de gezinnen voor opvolging door X-Stra! of de sociale dienst van AG SO.
15. Hiertoe worden, na uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van de betrokken personen (in casu de ouders), gegevens per mail uitgewisseld tussen het AG SO, stad Antwerpen en het OCMW. Voor de start van een sociaal onderzoek zullen gegevens vanuit de dienst debiteurenbeheer van het AG SO bezorgd worden aan X-Stra!. X-Stra! of de sociale dienst van AG SO nemen volgend op de toestemming contact op met de gezinnen en starten aldus een dossier op.

III. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG

A. ONTVANKELIJKHEID

16. Het betreft identificatiegegevens van leerlingen van het basisonderwijs en het secundair onderwijs en hun ouders (of voogd) waarvan de schoolfactuur niet betaald werd samen met contactgegevens en de status van betalingen (zie onder B.2.1. voor een volledig overzicht van de gegevens).

17. In casu betreft het aldus een latere verwerking van gegevens die informatie bevatten omtrent een geïdentificeerbare natuurlijke persoon. Deze gegevens kunnen dus als persoonsgegevens in de zin van artikel 1, §1, WVP, gekwalificeerd worden.

18. Aangezien deze persoonsgegevens op een geautomatiseerde wijze worden verwerkt, is de WVP van toepassing¹.

19. Overeenkomstig artikel 8, eerste lid, van het e-govdecreet vereist elke elektronische mededeling van persoonsgegevens door een instantie² een machtiging van de VTC, tenzij de elektronische mededeling van gegevens al onderworpen is aan een machtiging van een ander sectoraal comité, opgericht binnen de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer.

20. De persoonsgegevens worden opgevraagd bij AG Stedelijk onderwijs Antwerpen. Het Stedelijk onderwijs Antwerpen is sinds 1 juli 2010 een autonoom gemeentebedrijf (AG) van de stad Antwerpen. Het AG is een dochteronderneming van de stad, beschikt over een eigen rechtspersoonlijkheid en wordt bestuurd door een raad

¹ Art. 3, §1 WVP.

² Het begrip 'instantie' wordt gedefinieerd in artikel 2, 10°, van het decreet als: "een instantie, vermeld in artikel 4, §1, van het decreet van 26 maart 2004 betreffende openbaarheid van bestuur".

Art. 4. § 1. Dit decreet is van toepassing op de volgende instanties :

1° het Vlaams Parlement en de eraan verbonden instellingen;

2° de diensten, instellingen en rechtspersonen die afhangen van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest;

3° de gemeenten en de districten;

4° de provincies;

5° de andere gemeentelijke en provinciale instellingen, met inbegrip van de verenigingen zonder winstoogmerk waarin één of meer gemeenten of de provincies minstens de helft van de stemmen in één van de beheersorganen heeft of de helft van de financiering voor haar rekening neemt;

6° de verenigingen van provincies en gemeenten, bedoeld in de wet van 22 december 1986 betreffende intercommunales, en de samenwerkingsvormen zoals geregeld in het decreet van 6 juli 2001 houdende intergemeentelijke samenwerking;

7° de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, hierna O.C.M.W.'s te noemen, en de verenigingen, bedoeld in hoofdstuk 12 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende O.C.M.W.'s;

8° de polders, bedoeld in de wet van 3 juni 1957 betreffende polders, en de wateringeng, bedoeld in de wet van 5 juli 1956 betreffende wateringeng;

9° de kerkfabrieken en de instellingen die belast zijn met het beheer van de temporalien van de erkende erediensten;

10° alle andere instanties binnen het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap.

van bestuur en een directiecomité. Het AG Stedelijk Onderwijs Antwerpen is dus een instantie, vermeld in artikel 4, §1, 5° decreet van 26 maart 2004 betreffende openbaarheid van bestuur als gemeentelijke instelling.

21. De VTC is derhalve bevoegd om voorliggende machtigingsaanvraag te behandelen.

B. TEN GRONDE

B.1. FINALITEITSBEGINSEL

22. Artikel 4, §1, 1°, WVP, stelt dat iedere verwerking van persoonsgegevens eerlijk en rechtmatig moet zijn. Dit houdt in dat iedere gegevensverwerking dient te gebeuren op een transparante wijze en mits naleving van het recht. Overeenkomstig artikel 4, §1, 2°, WVP, dienen persoonsgegevens voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden te worden verkregen en mogen zij niet verder worden verwerkt op een wijze die, rekening houdende met alle relevante factoren, met name de redelijke verwachtingen van de betrokkene en met de toepasselijke wettelijke en reglementaire bepalingen, onverenigbaar is met die doeleinden. De VTC onderzoekt hierna de verschillende aspecten van dit finaliteitsbeginsel.

Oorspronkelijk doeleinde van de gegevensverwerking:

23. Het AG SO is één van de grootste onderwijsaanbieders in Vlaanderen. Het Stedelijk Onderwijs heeft meer dan 55.000 leerlingen en cursisten (van 2,5 tot 82 jaar), zowat 6400 personeelsleden (zowel gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap als niet gesubsidieerd) en 116 scholen, academies en centra, verspreid over 250 locaties in de stad Antwerpen³.

24. De gegevens van de leerlingen die onderwijs volgen bij het AG SO worden opgevraagd bij de ouders. Het bevordert en faciliteert contact en samenwerking met het oog op een volwaardig, kwalitatief, pedagogisch en opvoedkundig traject voor het schoolgaande kind. Het AG SO verschaft naast persoonsgegevens [noot VTC: hiermee worden de identificatiegegevens bedoeld] ook financiële gegevens aan de dienst X-Stra! Dit zijn echter gegevens over nog openstaande rekeningen en worden niet opgevraagd bij de ouders zelf. Het doel van het doorgeven van

³. De 6 onderwijstypes van het Stedelijk Onderwijs met hun marktaandeel in Antwerpen:

- Basisonderwijs (36%): 72 kleuter- en lagere scholen
- Buitengewoon Onderwijs (47%): 13 kleuter-, lagere en secundaire scholen
- Secundair Onderwijs (20%): 19 voltijdse en deeltijdse secundaire scholen
- Deeltijds Kunstonderwijs (75%): 10 academies voor muziek-woord-dans en beeldende kunsten
- Volwassenenonderwijs (37%): 2 centra
- CLB: 1 Centrum voor Leerlingenbegeleiding

<http://www.stedelijkonderwijs.be/over-stedelijk-onderwijs-0>

VTC/M/2014/30/AT

deze basisgegevens (persoonsgegevens [de identificatiegegevens dus] + financiële gegevens) aan X-Stra! is om gericht sociaal onderzoek te kunnen opstarten met het oog op het remediëren en voorkomen van schulden en armoede in het gezin, het verschaffen van gepast advies aan schooldirecties met betrekking tot de schoolfactuur en om kinderarmoede te detecteren.

25. De wettelijke basis voor die oorspronkelijke gegevensverwerking is:

26. Verwerken van leerlinggegevens gebeurt op basis van een overeenkomst, nl. het schoolreglement. De verwerking van de financiële gegevens (openstaande rekeningen edm) gebeurt op basis van de leverancier-klientenrelatie die op dit schoolreglement is gebaseerd.

Reglementaire grondslag:

- art. 111 en volgende van het besluit van 17 december 2010 houdende de codificatie betreffende het secundair onderwijs (decreet van 27 mei 2011 aangaande de bekrachtiging van de bepalingen betreffende het secundair onderwijs)
- art. 37 en volgende van decreet basisonderwijs van 25 februari 1997.

Doeleinde van de verdere verwerking:

27. De aanvragers verwijzen naar volgende teksten:

- het Stedelijk Armoedebeleidsplan 2014-2018 OCMW Antwerpen : Uitdaging 1 : In de strijd tegen kinderarmoede zet Antwerpen in op zeer jonge kinderen en investeert in kansarme kinderen en hun ouders.
- het bestuursakkoord Stad Antwerpen 2013-2018 : punt 374 : Eén van de dringende aandachtspunten van de stad is de opmaak van een breed en inclusief armoedebeleidsplan. De stad, de districten, OCMW en betrokken organisaties werken hieraan mee. De strijd tegen kinderarmoede is prioritair.

28. De maatschappelijk werkers van X-Stra! bevragen alle levensdomeinen (wonen, werken, inkomen, onderwijs, vrije tijd, gezondheid, eigen netwerk) en waar problemen gedetecteerd worden kan een gepaste hulpverlening aangeboden worden.

29. In dit sociaal onderzoek kadert de analyse of alle sociale rechten uitgeput worden (leefloon, werkloosheidsuitkeringen, tegemoetkomingen aan personen met een handicap, schooltoelage, tussenkomsten fondsen, verhoogde tegemoetkoming, fonds kinderarmoede voor OCMW klanten, doorverwijzing naar materiële, medische hulp e.a.).

30. X-Stra! benadert de ouders actief: ze worden telefonisch gecontacteerd, er worden verschillende huisbezoeken afgelegd en er is een aanbod van spreekuur in de school.

Bij de huisbezoeken en contacten met het gezin wordt actief ingezet op het motiveren van ouders om problemen aan de pakken en samen met X-Stra! of een andere hulpverleningsdienst oplossingen te zoeken. Ouders worden ook gesensibiliseerd rond ouderbetrokkenheid bij onderwijs en kostenbewustzijn rond de schoolrekeningen.

In het hulpverleningstraject wordt de zelfredzaamheid van ouders versterkt.

VTC/M/2014/30/AT

Bij aanklappend werken wordt ruimte gecreëerd om vertrouwen op te bouwen en meer informatie te krijgen over de leefwereld van het gezin vooraleer, op het tempo van de ouders, de problemen bespreekbaar te maken.

31. In de begeleidingen ligt de focus op het creëren van maximale kansen voor kinderen (doorverwijzing naar culturele en sportieve activiteiten, huiswerkbegeleiding, leesbevordering, gezinsondersteuning) zodat de kinderen hun schoolcarrière in de best mogelijke omstandigheden kunnen afronden.

32. De VTC is van oordeel dat het doeleinde in randnummer 27 e.v. welbepaald en uitdrukkelijk omschreven is in de zin van artikel 4, §1, 2°, WVP.

33. Voor de wettelijke basis wordt verwezen naar:

- Organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn

"Art. 1. Elke persoon heeft recht op maatschappelijke dienstverlening. Deze heeft tot doel eenieder in de mogelijkheid te stellen een leven te leiden dat beantwoordt aan de menselijke waardigheid.

Er worden Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn opgericht die, onder de door deze wet bepaalde voorwaarden, tot opdracht hebben deze dienstverlening te verzekeren."

"Art. 57. § 1. – Onverminderd het bepaalde in artikel 57ter, heeft het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn tot taak aan personen en gezinnen de dienstverlening te verzekeren waartoe de gemeenschap gehouden is.

Het verzekert niet alleen lenigende of curatieve doch ook preventieve hulp. [Het bevordert de maatschappelijke participatie van de gebruikers.

Deze dienstverlening kan van materiële, sociale, geneeskundige, sociaal-geneeskundige of psychologische aard zijn.

(...)"

"Art. 59. Het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn vervult zijn opdracht volgens de meest aangepaste methoden van het maatschappelijk werk en met eerbiediging van de ideologische, filosofische of godsdienstige overtuiging van de betrokkenen."

"Art. 60. – § 1. – De tussenkomst van het centrum is, zo nodig, voorafgegaan van een sociaal onderzoek dat besluit met een nauwkeurige diagnose nopens het bestaan en de omvang van de behoefte aan dienstverlening en de meest passende middelen voorstelt om daarin te voorzien.

De betrokkene is ertoe gehouden elke nuttige inlichting nopens zijn toestand te geven, alsmede het centrum op de hoogte te brengen van elk nieuw gegeven dat een weerslag kan hebben op de hulp die hem wordt verleend.

Het verslag van het sociaal onderzoek opgesteld door een maatschappelijk werker bedoeld in artikel 44 geldt tot bewijs van het tegendeel wat betreft de feitelijke vaststellingen die daarin op tegensprekelijke wijze zijn opgetekend.

§ 2. – Het centrum verstrekt alle nuttige raadgevingen en inlichtingen en doet de stappen om aan de betrokkenen alle rechten en voordelen te verlenen waarop zij krachtens de Belgische of de buitenlandse wetten aanspraak kunnen maken.

§ 3. – Het verstrekt materiële hulp in de meest passende vorm.

(...)

§ 4. – Het verzekert met eerbiediging van de vrije keus van de betrokkene, de psycho-sociale, morele of opvoedende begeleiding die de geholpen persoon nodig heeft om geleidelijk zelf zijn moeilijkheden te boven te komen.

Het houdt rekening met de reeds verstrekte begeleiding en met de mogelijkheid tot voortzetting ervan door het andere centrum of dienst waarin de betrokkene zijn vertrouwen reeds heeft uitgedrukt.

(...)”

"Art. 61. – Het centrum kan een beroep doen op de medewerking van personen, van inrichtingen of diensten, die, opgericht hetzij door openbare besturen, hetzij op privé-initiatief, in staat zijn de middelen aan te wenden tot verwezenlijking van de verschillende oplossingen die zich opdringen, met eerbiediging van de vrije keuze van de betrokkene. (...)”

- Decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn

"Art. 2 – De Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn beogen om op het lokale niveau duurzaam bij te dragen tot het welzijn van de burgers, met behoud van de opdracht, vermeld in artikel 1 en artikel 57 van de Organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn, en de andere aangelegenheden die hen door of krachtens een wet of een decreet worden opgelegd.

Art. 3 – De Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn verzekeren een burgers nabije, democratische, transparante en doelmatige uitoefening van hun bevoegdheden.”
Ze betrekken de inwoners zo veel mogelijk bij het beleid en zorgen voor openheid van bestuur.

34. Er wordt ook verwezen naar volgende teksten:

- Doelstellingen bestuursakkoord 2013-2018 + meerjarenplanning 2014 – 2019:

1HHM0101 - Proactieve detectie van noden en problemen en gerichte hulp- en dienstverlening zorgen ervoor dat niemand er alleen voor staat.

Sommige kwetsbare Antwerpenaren vinden niet altijd zelf de weg naar de juiste hulp- en dienstverlening. Daarom nemen stad, OCMW en ook derden initiatieven om deze mensen op te zoeken en hen te verbinden met de nodige hulpverlening. Bovendien neemt de hulp- en dienstverlening initiatieven om waar nodig gericht door te verwijzen.

1SHM0703 - De OCMW-klant en zijn gezin kunnen op een volwaardige manier participeren aan het maatschappelijke leven.

Om de maatschappelijke integratie en participatie van klanten te bevorderen is het verlenen van financiële hulp alleen onvoldoende. Maatschappelijk werkers hebben aandacht voor alle levensdomeinen van de klant en **bijzondere aandacht voor de situatie van kinderen**. Eventuele drempels voor participatie worden samen met de klant weggewerkt en klanten worden sterker gemaakt in hun rol als ouder, als actief burger, ... Het OCMW hanteert hiervoor telkens de meest gepaste methodiek (individueel, groepswerk, bemoeizorg, informatieoverdracht, ...).

- Stedelijk armoedebeleidsplan Antwerpen:

Uitdaging 1 – In de strijd tegen kinderarmoede zet Antwerpen in op zeer jonge kinderen en investeert in kansarme kinderen en hun ouders.

Prioriteit 1

VTC/M/2014/30/AT

Preventieve gezins- en opvoedingsondersteuning en Vroegtijdige interventie bij specifieke risicogroepen. Vroegtijdige detectie van kinderarmoede door kind en gezin, OCMW, e.a.

Prioriteit 2

Een goede start in de kleuterschool

'Door een duurzame kleuterparticipatie werkt Antwerpen mee aan de preventie van schoolse vertraging van kleuters uit kwetsbare gezinnen'⁴

Uitdaging 2 – Terugdringen van ongekwalificeerde uitstroom. Talent van jongeren maximaal benut!

Prioriteit 2

De kloof tussen onderwijs en de thuissituatie verkleinen

- Beleidsplan Sociale dienst AG SO:

Strategische doelstellingen

1. De sociale dienst versterkt de financiële draagkracht van scholen via een geïntegreerd en toekomstgericht beleid.
2. De sociale dienst versterkt de draagkracht van gezinnen die in armoede leven m.b.t. schoolkosten.

Operationele doelstelling korte termijn

- De sociale dienst levert een bijdrage aan de vermindering van onbetaalde schoolfacturen en werkt mee aan de detectie van kinderarmoede op school

Operationele doelstellingen lange termijn

- De sociale dienst werkt mee aan de preventie van kinderarmoede op school

- De sociale dienst werkt mee aan de uitbouw van een sociaal netwerk in en buiten de schoolstructuur

- Er is een samenwerkingsovereenkomst Sociale dienst – OCMW.

- Er is een protocol Sociale dienst – CLB.

35. Naast bovenvermelde teksten is ook het volgende van belang voor deze aanvraag: volgens artikel 5 WVP, dat aangeeft wat gerechtvaardigde doeleinden zijn, mogen persoonsgegevens slechts verwerkt worden in één van de in artikel 5 vernoemde gevallen. Daarbij wordt het volgende bepaald onder punt a):

"a) wanneer de betrokkene daarvoor zijn ondubbelzinnige toestemming heeft verleend,"

36. Voor de mededeling van de gegevens zal de toestemming van de ouders worden gevraagd.

Binnen het basisonderwijs vraagt de schooldirectie aan de ouders in een persoonlijk gesprek naar de toelating. De ouders kunnen, indien zij hun toestemming verlenen, het toestemmingsformulier ter plaatse ondertekenen. Indien telefonisch toestemming wordt gegeven, wordt dit nog schriftelijk bevestigd.

Binnen het secundair onderwijs, waar er minder rechtstreeks contact is met de ouders, belt de schooldirectie de ouders op en vraagt hen of er toelating wordt verleend. Indien de ouders toestemmen, wordt het toestemmingsformulier ter ondertekening aan de leerling in gesloten omslag meegegeven en zo geretourneerd aan de school.

VTC/M/2014/30/AT

37. Het toekomstige doel is rechtmatig te noemen.

38. Aangaande vereiste van verenigbaarheid met het oorspronkelijk doeleinde, wijst de VTC erop dat de geplande verwerkingen, bestaan uit latere verwerkingen van gegevens die oorspronkelijk voor andere doeleinden werden verwerkt. De rechtmatigheid van deze latere verwerkingen is aldus afhankelijk van hun verenigbaarheid met de oorspronkelijke verwerking.

39. Overeenkomstig artikel 4, §1, 2°, WVP, mogen persoonsgegevens immers niet verder worden verwerkt op een wijze die, rekening houdende met alle relevante factoren, met name de redelijke verwachtingen van de betrokkene en met de toepasselijke wettelijke en reglementaire bepalingen, onverenigbaar is met die doeleinden.

40. Gezien de transparantie die wordt gegeven aan de mededeling van de persoonsgegevens en de instemming die wordt gevraagd (zie randnummer 36 en punt B.3), kunnen de leerlingen en de ouders verwachten dat de hier bedoelde gegevens voor de vermelde doelstellingen worden uitgewisseld.

41. Er kan dus geoordeeld worden dat de doeleinden van de latere verwerking verenigbaar zijn met deze van de oorspronkelijke verwerking.

42. Niettemin moet wel rekening worden gehouden met de belangen van de betrokkenen. Vandaar dat de vereiste van beveiliging een doorslaggevende rol speelt (zie onder B.5)

B.2. PROPORTIONALITEITSBEGINSEL

B.2.1. Aard van de gegevens

43. Overeenkomstig artikel 4, §1, 3°, WVP, moeten persoonsgegevens toereikend, terzake dienend en niet overmatig zijn, uitgaande van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of waarvoor zij verder worden verwerkt.

44. De mededeling van de volgende gegevens van de leerlingen en hun ouders wordt gevraagd:

Naam kind en ouders	Teneinde een dossier op te maken is het noodzakelijk het betreffende gezin te identificeren.
Verblijfplaats kind	De ouders worden onder andere benaderd door team X-Stra! per brief en via huisbezoeken. In het kader daarvan is het adres vereist.

Telefoonnummer ouders	De ouders worden onder andere benaderd door team X-Stra! via telefoon. Ook verdere communicatie nadat een dossier werd opgestart kan via telefoon.
Status betalingen schoolrekeningen	Status betalingen schoolrekeningen

45. De dienst X-Stra! werkt samen met 6 scholen. X-Stra! vraagt aan de betrokken scholen om ieder maximaal 30 gezinnen te selecteren. De selectie door de schooldirectie gebeurt op basis van vermoeden van kinderarmoede (al dan niet afgaande op uiterlijke kenmerken) of op aangeven van de ouders dat ze zich in een financieel precaire situatie bevinden. De status van de betalingen van de schoolfacturen geeft hierbij een indicatie.

46. De gegevens worden tot nu toe op volgende manier verkregen:
De overdracht van persoonsgegevens uit de betrokken dossiers gebeurt nu tijdens fysieke overlegmomenten.

47. Op basis van de hierboven geanalyseerde elementen kunnen de gegevens worden beschouwd als relevant, evenredig en niet buitensporig voor het doeleinde vermeld in randnummers 27 e.v.

B.2.2. Bewaringstermijn van de gegevens

48. Artikel 4, §1, 5°, WVP voorziet dat persoonsgegevens niet langer mogen worden bewaard dan noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of verder worden verwerkt.

49. Er wordt gevraagd om de gegevens te mogen bewaren tijdens de looptijd van het sociaal onderzoek. Indien na het sociaal onderzoek een doorverwijzing volgt naar hulpverlening wordt het dossier volledig afgesloten en worden de gegevens verwijderd. Indien uit het sociaal onderzoek blijkt dat geen hulpverlening noodzakelijk is, wordt het dossier eveneens afgesloten en worden de gegevens verwijderd.

50. De VTC kan akkoord gaan met de voorgestelde bewaartermijn.

B.2.3. Frequentie van de toegang duur van de machtiging

51. De toegang tot de gevraagde gegevens zou eenmalig zijn. Het betreft een éénmalige opvraging. Per schooljaar (de overeenkomst loopt voor één schooljaar) worden andere scholen geselecteerd voor de samenwerking AG SO en OCMW- Stad in het kader van de dienst X-Stra!.

52. De VTC leest dit als een periodieke opvraging van eenmaal per jaar. Zij kan akkoord gaan met de gevraagde frequentie.

B.2.4. Duur van de machtiging

53. De machtiging werd aanvankelijk aangevraagd voor het schooljaar 2014-2015 aangezien de overeenkomst tussen AG SO en het OCMW Antwerpen voor die periode geldig is. Nadien werd, rekening gehouden met mogelijke verlengingen van het project, gevraagd de termijn niet te beperken tot dat ene schooljaar, maar tot zolang de overeenkomst al dan niet hernieuwd blijft lopen.

54. De VTC kan akkoord gaan met de gevraagde duur.

B.2.5. Bestemmingen en/of derden waaraan gegevens worden meegedeeld

55. De gegevens worden enkel ter beschikking gesteld aan volgende interne gebruikers:

- 1 coördinator (stadsmedewerker)
- 1 hoofd-maatschappelijk werker (OCMW medewerker)
- 14 maatschappelijke werkers (7 Stad, 7 OCMW)
- 1 bediende (stadsmedewerker).

56. Alle personeelsleden van de stad Antwerpen leggen een eed af die hen ertoe bindt de privacy te respecteren: de personeelsleden leggen conform artikel 106 van het Gemeentedecreet de eed af om de verplichtingen van hun ambt trouw na te komen. Het is voor hen volgens artikel 108, §1 van het gemeentedecreet verboden om feiten bekend te maken, als de bekendmaking ervan een inbreuk vormt op de rechten en vrijheden van de burger, in het bijzonder op het privéleven, tenzij de betrokkene toestemming heeft verleend om de gegevens die op haar of hem betrekking hebben openbaar te maken.

B.3. TRANSPARANTIEBEGINSEL

(artikelen 4, §1, 1°, en 9 tot 15bis, WVP)

57. De VTC herinnert eraan dat een eerlijke en rechtmatige verwerking van gegevens een verwerking is die verloopt op een transparante wijze. Eén van de hoekstenen van een transparante verwerking is de informatieplicht aan de burger, vermeld in artikel 9, §2, WVP.

58. Wanneer een gezin door de school geselecteerd wordt om door de dienst X-Stra! - dit is een dienst met een maatschappelijk werker van zowel de stad als het OCMW - te worden opgevolgd, wordt aan de ouders toestemming gevraagd of de gegevens aan deze dienst kunnen worden overgemaakt. Zij worden geïnformeerd over het doel van

de overmaking van de persoonsgegevens. Zo de ouders geen toestemming geven om de persoonsgegevens door te sturen, wordt het dossier stopgezet en zal de dienst X-stra! er geen kennis van krijgen.⁴

59. De VTC vraagt ook dat zowel AG SO Antwerpen als de stad Antwerpen en het OCMW de gegevensuitwisseling communiceert op de meest gepaste pagina's van de respectievelijke websites, met vermelding van deze machtiging.

B.4. EXTERNE VERWERKERS EN DIENSTENINTEGRATOR

60. Digipolis is de IT partner-externe verwerker van zowel de stad Antwerpen, het OCMW als het AGSO.

61. De VTC herinnert er aan dat ingeval van onderaanneming, de privacywet aan iedere verantwoordelijke voor de verwerking oplegt om zijn relatie met externe verwerker te omkaderen met een overeenkomst die voldoet aan de voorschriften van artikel 16, §1, WVP.

B.5. BEVEILIGING

62. De VTC wijst de verantwoordelijke voor de verwerking op de verplichtingen van artikel 16 WVP en op de richtsnoeren informatieveiligheid⁵.

63. Na uitdrukkelijke toestemming van de ouders zullen gegevens per mail vanuit de dienst debiteurenbeheer bezorgd worden aan de dienst X-Stra! Voor de start van het sociaal onderzoek, dus na het bekijken van de gezinssamenstelling wordt vanuit X-Stra! bij de dienst debiteurenbeheer nog eens afgetoetst in functie van het openstaande schuldensaldo van alle kinderen die in het stedelijk onderwijs les volgen of het dossier volledig is. Zowel de Stad, het OCMW als de centrale diensten van het AGSO werken allemaal op het stadsnetwerk. Dit is professioneel beveiligd en ze kunnen de uitwisseling van data organiseren via een intern beveiligde netwerkschijf waarop alleen de betrokken personen toegang hebben.

De VTC vraagt dat dit dan ook gedaan wordt.

⁴ Als de toestemming werd gegeven, wordt in een volgende fase opnieuw toestemming gevraagd aan de ouders om andere diensten te contacteren in het kader van eventuele hulp- en dienstverlening.

⁵ http://www.privacycommission.be/sites/privacycommission/files/documents/richtsnoeren_informatiebeveiliging_0.pdf

B.5.1. Op het niveau van de aanvragers

Stad Antwerpen:

- 64. Er is veiligheidsconsulent aangesteld en goedgekeurd door VTC.
- 65. Het veiligheidsplan van de stad Antwerpen werd door het college goedgekeurd op 21/2/2014.

OCMW Antwerpen:

- 66. Er is veiligheidsconsulent aangesteld en goedgekeurd door het sectoraal comité van de Sociale Zekerheid en de gezondheid.
- 67. Het OCMW voldoet aan de minimale veiligheidsnormen van de KSZ. In het formulier wordt aangeduid dat aan een aantal van de daarin gestelde eisen nog niet wordt voldaan.

B.5.2. Op het niveau van de instantie die de gegevens zal doorgeven

- 68. Het AG SO heeft in het formulier evaluatie beveiliging aangegeven dat er nog geen veiligheidsconsulent werd aangesteld en ook nog geen informatieveiligheidsplan werd opgesteld. Beide zijn gepland tegen 1 januari 2016. Verder wordt in het formulier aangeduid dat aan een aantal van de daarin gestelde eisen nog niet wordt voldaan.

IV. BESLUIT

69. De VTC machtigt door het AG Stedelijk onderwijs Antwerpen om de persoonsgegevens mee te delen aan het OCMW Antwerpen en de stad Antwerpen voor het doeleinde vermeld in randnummer 27 e.v., onder de voorwaarden vermeld in deze machtiging, zolang er een eventueel hernieuwde, overeenkomst is tussen het AG Stedelijk onderwijs Antwerpen en het OCMW Antwerpen.

70. De VTC bepaalt dat het AG Stedelijk onderwijs Antwerpen, het OCMW Antwerpen en de stad Antwerpen zorgen voor meer transparantie conform randnummers 59.

71. De VTC bepaalt dat het AG Stedelijk onderwijs Antwerpen haar op de hoogte brengt van de aanstelling van een veiligheidsconsulent tegen eind september 2015 en ter zake haar advies inwint.

72. De VTC bepaalt dat het AG Stedelijk onderwijs Antwerpen haar een kopie bezorgt van het schriftelijk en door de directie goedgekeurd veiligheidsplan tegen uiterlijk 1 januari 2016. De vorderingen inzake de nog te nemen overige maatregelen, zoals vermeld onder randnummer 68, worden dan ook meegedeeld.

73. Het OCMW deelt ook tegen uiterlijk 1 januari 2016 de vorderingen mee inzake de nog te nemen overige maatregelen, zoals vermeld onder randnummer 67.

De Voorzitter,
Willem Debeuckelaere